

**Jelgavas novada Neklātienes
vidusskolas
izglītojamo
zinātniski pētniecisko darbu
izstrādes noteikumi**

Vispārīgie noteikumi

1. Zinātniski pētnieciskais darbs jāizstrādā katram Jelgavas novada Neklātienes vidusskolas 11.klases izglītojamajam.
2. Izglītojamo zinātniski pētnieciskās darbības
 - 2.1. *galvenie mērķi* :
 - 2.1.1. sekmēt izglītojamo zinātniskā pasaules uzskata un darbības attīstību,
 - 2.1.2. sniegt ievirzi studijām,
 - 2.1.3. veicināt karjeras izvēli;
 - 2.2. *galvenie uzdevumi*:
 - 2.2.1. iepazīties ar mūsdienu zinātniskās pētniecības būtību, organizāciju, metodēm,
 - 2.2.2. veidot prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, tehniskajiem līdzekļiem,
 - 2.2.3. apgūt prasmi apstrādāt pētījumu gaitā iegūtos datus un analizēt rezultātus,
 - 2.2.4. apgūt prasmi sastādīt un noformēt zinātniski pētniecisko darbu,
 - 2.1.5. apgūt prasmi prezentēt darbu,
3. Izglītojamo zinātniski pētnieciskā darbība skolā ir tematiski organizēta jomās:
 - 3.1. *humanitāro zinātņu joma*- latviešu valodniecība; latviešu literatūras zinātne un vēsture; cittautu valodniecība, literatūras zinātne un vēsture; mākslas zinātne (glezniecība, tēlniecība, arhitektūra, dizains, etnogrāfija); kulturoloģija; psiholoģija; pedagoģija;
 - 3.1. *sociālo zinātņu joma*- politoloģija; vēsture (arī kultūrvēsturiskais mantojums); socioloģija; jurisprudences; filozofija; ekonomika;
 - 3.2. *dabaszinātņu joma*- matemātika; zemes zinātne(arī ekonomiskā ģeogrāfija); ķīmija; fizika; veselības zinātne; bioloģija; astronomija.
4. Izglītojamie savam darbam izvēlas sev interesējošu tēmu vai skolotāju, vai kāda cita piedāvātu aktuālu pētnieciskas ievirzes tēmu, lai darbs iekļautos kādā no jomām, un saskaņo to ar darba vadītāju.
5. 11.klašu izglītojamie darbu veic individuāli.
 - 5.1. ZPD **vadītāji** var būt skolas pedagogi vai atsevišķos gadījumos citas personas ar augstāko izglītību un speciālajām zināšanām attiecīgajā jomā,
 - 5.2. bez vadītāja izglītojamais ZPD izstrādē var pieaicināt darba konsultantu.

6. Izvēlēto darbu tēmas jāizvēlas līdz rudens brīvdienām, kad tēma un darba vadītājs tiek pieteikti direktora vietniecei izglītības jomā:
 - 6.1. piesakoties ZPD izstrādei, jāaizpilda izstrādes dienasgrāmatas sākumdaļa, norādot darba tēmu, jomu, darba vadītāju, noteikti jābūt darba vadītāja parakstam;
 - 6.2. ZPD, kuri savlaicīgi netiks pieteikti, var netikt pieņemti vērtēšanai.
7. Zinātniski pētnieciskie darbi jāizstrādā līdz skolas noteiktās projektu nedēļas sākumam. Darba izstrādes termiņš tiek pagarināts, ja skolēnam ir objektīvs attaisnojums un tikai ar direktora vietnieka izglītības jomā atļauju;
8. ZPD, kuri nav izstrādāti un noformēti atbilstoši skolas prasībām, netiek vērtēti
9. ZPD izglītojamie izstrādā pēc šāda plāna:

<i>Darba izstrādes posmi</i>	<i>Veicamie uzdevumi</i>
ZPD teorētiskās daļas izstrāde	<ul style="list-style-type: none"> • Saskaņot tematu • Izvirzīt pētāmo problēmu • Sastādīt individuālo plānu ZPD izstrādei • Apzināt pētāmo literatūru, informācijas avotus • Izvirzīt darba mērķi, uzdevumus, priekšmetu, objektu, hipotēzi • Izstrādāt darba plānu, ievadu • Iepazīties ar pētījuma veikšanas metodiku • Veikt darba teorētisko atziņu apkopojumu
ZPD pētnieciskās daļas izstrāde	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt pētījumu • Veikt iegūto datu apstrādi, izvērtēšanu • Noformēt darbu iesniegšanai un aizstāvēšanai • Sagatavoties darba prezentācijai
Darba aizstāvēšana	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentēt darbu

10. Katrs zinātniski pētnieciskais darbs jārecenzē. Recenzentus izvēlas direktora vietnieks izglītības jomā, nozīmējot konkrētās vai radniecīgas jomas speciālistu. Recenzents savu vērtējumu ieraksta noteiktā vērtēšanas lapā. Vērtēšanas lapu skat. 4.pielikumā.
11. Katrs izstrādātais skolēnu zinātniski pētnieciskais darbs jāaizstāv, izmantojot tehniskos līdzekļus.
12. Darba prezentāciju vērtē īpaši izveidota komisija. Darba vērtējums veidojas no recenzenta un komisijas kopvērtējuma. ZPD galīgo vērtējumu nosaka komisija.
13. Par ZPD iegūtais vērtējums ierakstāms skolēna 2.semestra liecībā un tiek ņemts vērā, izvērtējot skolēna sekmes mācību gada beigās:
 - 13.1. ZPD vērtējums ierakstāms klasēs žurnālā *viena noteikta mācību priekšmeta sadaļā* atbilstoši izglītības programmai, kurā skolēns mācās, tas ir līdzvērtīgs 1 ieskaitei un būtisks, izliekot 2.semestra, gada vērtējumu:

Joma, kurā izstrādāts ZPD	Mācību priekšmeti, kuros var ierakstīt šo vērtējumu
Latviešu valodniecība	Latviešu valoda

Latviešu literatūrzinātne un vēsture	Latviešu literatūra
Cittautu valodniecība, literatūras zinātne un vēsture	Angļu vai vācu, vai krievu valoda (atbilstoši darba tēmai)
Mākslas zinātne, kulturoloģija	Kultūras vēsture, mājsaimniecība
Psiholoģija	Psiholoģija vai kāds no humanitāro mācību priekšmetu bloka (latv.valoda, literatūra, svešvalodas, kultūras vēsture)
Pedagoģija	Mācību priekšmets, uz kura bāzes veikt pētījums, vai kāds no humanitāro mācību priekšmetu bloka (latv.valoda, literatūra, svešvalodas, kultūras vēsture)
Politoloģija	Politika un tiesības vai kāds no sociālo zinātņu priekšmeta bloka (vēsture, ētika, filozofija, ekonomika)
Vēsture	Vēsture
Socioloģija	Kāds no sociālo zinātņu priekšmeta bloka (vēsture, ētika, filozofija, ekonomika, politika)
Jurisprudence	Politika un tiesības vai kāds no sociālo zinātņu priekšmeta bloka (vēsture, ētika, filozofija, ekonomika)
Ekonomika	Ekonomika vai kāds no sociālo zinātņu priekšmeta bloka (vēsture, ētika, filozofija, politika)
Filozofija	Filozofija vai kāds no sociālo zinātņu priekšmeta bloka (vēsture, ētika, ekonomika, politika)
Matemātika	Matemātika
Zemes zinātne	Ģeogrāfija vai ekonomika, vai kāds no dabaszinību priekšmetu bloka (fizika, ķīmija, bioloģija, dabaszinības)
Ķīmija	Ķīmija vai kāds no dabaszinību priekšmetu bloka (fizika, bioloģija, dabaszinības)
Fizika	Fizika vai kāds no dabaszinību priekšmetu bloka (ķīmija, bioloģija, dabaszinības)
Bioloģija, vides zinātne	Bioloģija vai kāds no dabaszinību priekšmetu bloka (fizika, ķīmija, dabaszinības)
Veselības zinātne	Veselības mācība vai sports, vai kāds no dabaszinību priekšmetu bloka (fizika, ķīmija, bioloģija, dabaszinības)

14.2. ZPD vadītājs un recenzents neskaidrību gadījumā vienojas, kurā mācību priekšmetā ierakstāms vērtējums;

14.3.klases audzinātājs pārbauda, lai ZPD vērtējums tiktu ierakstīti klases žurnālā.

14. Izglītojamie, kuru ZPD komisija novērtē ar 10 ballēm, aizstāv darbus novada ZPD konferencēs.

15. ***Izglītojamā pienākumi, izstrādājot zinātniski pētniecisko darbu:***

15.1. regulāri sadarboties ar darba vadītāju;

15.1. savlaicīgi veikt paredzētos uzdevumus darba izstrādē un noformēšanā;

15.2. aizstāvēt darbu jomas sanāsmē;

15.3. aizstāvēt darbu novada zinātniskajā konferencē, ja viņš tiek uz to izvirzīts;

15.4. izstrādāt darbu patstāvīgi un atbilstoši skolā noteiktajām prasībām gan darba saturā, gan noformēšanā.

16. ***Izglītojamā tiesības, izstrādājot zinātniski pētniecisko darbu:***

16.1. izvēlēties sev interesējošu tēmu, kas atbilst kādai no 3 ZPD izstrādes jomām;

16.2. saņemt nepieciešamo palīdzību darba izstrādē no darba vadītāja;

16.3. izvēlēties darba izstrādes gaitas konsultantu;

- 16.4. izmantot ZPD izstrādei skolas datortehniku (norādītajā laikā un vietā)
u.c.resursus;
- 16.5. objektīvu iemeslu dēļ saņemt pagarinājumu ZPD izstrādē, uzrakstot iesniegumu
direktora vietniekam izglītības jomā;
- 16.6. saņemt skaidrojumus par darba vērtējumu.
17. ***ZPD vadītāja tiesības un pienākumi:***
 - 17.1. sniegt izglītojamajam nepieciešamās konsultācijas, metodisko palīdzību;
 - 17.2. regulāri sekot ZPD izstrādes gaitai, izdarot ierakstus izglītojamā ZPD izstrādes
dienasgrāmatā;
 - 17.3. ziņot, ja izglītojamais nav patstāvīgi izstrādājis ZPD un nav sadarbojies ar vadītāju,
atsakoties parakstīt vērtēšanai iesniegto ZPD;
 - 17.4. vadīt ne vairāk kā 10 zinātniski pētnieciskos darbus.
18. ***ZPD recenzenta tiesības un pienākumi:***
 - 18.1. atbilstoši skolā pieņemtajiem ZPD izstrādes noteikumiem kompetenti novērtēt
izglītojamā veikto pētījumu un vērtējumu ierakstīt zinātniski pētnieciskā darba
vērtēšanas lapā;
 - 18.2. atteikties vērtēt darbu, ja tas nav izstrādāts, noformēts atbilstoši ZPD izstrādes
noteikumiem.

Zinātniski pētnieciskā darba struktūra un noformējums

Katrā zinātniski pētnieciskajā darbā jābūt šādām daļām:

- titullapai (*skat.1. pielikumu*),
- satura rādītājam (*skat.2. pielikumu*)
- ievadam,
- darba pamattekstam- satura izklāstam,
- secinājumiem,
- izmantotās literatūras sarakstam (*skat.3. pielikumu*),
- pielikumiem,
- anotācijai latviešu valodā un svešvalodā,
- ZPD autora un vadītāja parakstiem, kas apliecina, ka darbs veikts pastāvīgi un nav plagiāts (*skat.6. pielikumu*),

Zinātniski pētnieciskā darba pamattekstam jābūt:

- ne garākam par 30 lappusēm (A4 formāts) humanitāro un sociālo zinātņu jomās,
- ne garākam par 20 lappusēm (A4 formāts) dabaszinību jomā

Zinātniski pētnieciskajam darbam jābūt noformētam datorrakstā.

Lapas nedrīkst būt ieliktas atsevišķos plastikāta vāciņos. Darbam jābūt iesietam.

Darba saturam jāatbilst literārās valodas zinātniskā stila un pareizrakstības normu prasībām, jābūt lietišķam.

Darba vadītājam un recenzentam ir tiesības atteikties darba pieņemšanu, ja tas nav noformēts atbilstoši prasībām, ja tas nav iesniegts paredzētajā laikā.

Teksta noformēšana

Teksts jāraksta uz A4 formāta baltas lapas vienas puses, ievērojot starprindu intervālu 1,5 un atstājot šādas atkāpes no malām: no kreisās malas 35mm, no labās malas 20 mm, no augšas un apakšas- 20 mm.

Jālieto *Times New Roman* fonts, burtu lielums-12.

Tekstam jābūt izlīdzinātam pēc abām malām. Rindkopas pirmās rindas atkāpe jāveido ar TAB (1,27 cm). Tekstā var lietot numurētu uzskaitījumu vai uzskaitījumu ar simboliem, kā arī pasvītrojumu un burtu biezuma maiņu. Lappuses jānumurē ar arābu cipariem, numuram jāatrodas lappuses apakšējā labajā stūrī (lappušu numura fonts un lielums vienāds ar pamatteksta burtu fontu un lielumu).

Darba galvenās daļas sāk rakstīt jaunā lappusē, bet nodaļas un apakšnodaļas turpina rakstīt jau aizsāktajā. Lappusi nebeidz ar jaunu virsrakstu.

Citāti zinātniskajā darbā iesaistāmi dažādi. Garāki citāti iesaistāmi kā tiešā runa(atbilstoši pareizrakstības likumiem). Citējot tikai nelielu daļu, to gramatiski iekļauj tekstā. Jebkurš citāts jāatdala ar pēdiņām. Citātiem un atsaucēm obligāti jānorāda avots, aiz citāta vai **atsauces** iekavās ierakstot avota numuru literatūras sarakstā un lappuses (no kuras ņemts citāts vai uz kuru autors atsaucas) numuru, *piem., (5., 436.)*

Darbā ieteicams veidot **tabulas, diagrammas**, iesaistīt **attēlus**. Tabulām, diagrammām, attēliem jābūt numurētiem. Numuri jāraksta zem tabulas (diagrammas, attēla) pamatteksta fontā. Numurs sastāv no nodaļas numura un tabulas(diagrammas, attēla) kārtējā numura, *piem., 2.3. tab.* Katrai tabulai (diagrammai, attēlam) jābūt nosaukumam, *piem., 2.3. tab. K.Skalbes pasaku tēli.* Ja darbā ir tikai viena tabula (diagramma, attēls) to nenumurē un vārdus “tabula”, “diagramma”, “attēls” neraksta, taču nosaukumam jābūt.

Satura rādītājs (skat.2.pielik.)

Satura rādītājs jāveido, izmantojot automātiskās satura rādītāja veidošanas komandas (*Index and Tables*). Titullapu un saturu nenumurē, bet kopējā lapu numerācijā ieskaita. Satura rādītājā pamatteksta nodaļas un apakšnodaļas jānumurē ar arābu cipariem. Apakšnodaļas numurs sastāv no nodaļas numura un apakšnodaļas kārtas numura, kas atdalīti ar punktu, piem., 4.3. vai 4.3.1. Nodaļu un apakšnodaļu numerācijai jāsakrīt ar pamattekstā esošo. Šajā lapā jābūt virsrakstam “Satura”, saīsinājumam “lpp.” aiz numuriem nav jābūt.

Ievads

Ievadam īpaša virsraksta nav. Zinātniski pētnieciskā darba ievadā autors izskaidro temata izvēli, tā aktualitāti, pētījuma novitāti, oriģinalitāti. Ievadā tiek formulēts darba mērķis, uzdevumi, darba objekts un priekšmets, izvirzīta hipotēze.

Obligāti ievadā jāmin izmantotās pētījuma metodes, faktu un izziņas materiālu bāze, jānorāda darba apjoms, tabulu, diagrammu, attēlu vai citu elementu skaits.

Ievada nobeigumā īsi jāraksturo darba uzbūve- galvenās nodaļas, tajā apskatāmo tēmu un problēmu loks.

Darba pamatteksts

Zinātniski pētnieciskā darba pamattekstā ietverts ievadā izvirzīto tēmu, problēmu un uzdevumu risinājums.

Satura izklāsts sākas ar teorētisko atziņu analīzi. Šīs daļas apjoms nedrīkst būt lielāks par 1/4 no darba kopapjoma.

Pārējā darba galvenais materiāls (3/4) ir paša izglītojamā savāktie fakti, vērojumi, pētījumi, to analīze, spriedumi, secinājumi un to pamatojums.

Apjomīgus materiālus (tabulas, diagrammas, attēlus) ieteicams ievietot darba pielikumā.

Secinājumi

Daļai ir virsraksts “Secinājumi”.

Daļai jābūt īsai, koncentrētai. Tai jāatspoguļo darba gaitā radušies patstāvīgie atzinumi, tēzes, priekšlikumi turpmākajiem pētījumiem.

Secinājumus pieņemts veidot par katru nodaļu un apakšnodaļu, atklājot galveno, kas izpētīts.

Secinājumiem jāatbilst darba rezultātu novērtējums, atbilstība pētījuma mērķim, uzdevumiem, izvirzītajai hipotēzei. Pēdējais secinājums izsaka apgalvojumu par ievadā izvirzīto darba hipotēzi.

Literatūras saraksts (skat.3.pielik.)

Literatūras avotus numurē un pieraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti. Tos sarindo alfabēta secībā pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma.

Vispirms raksta darbus latviešu valodā, tad pārējās valodās, kurās izmanto latīņu alfabētu. Pēc tam min rakstu avotus krievu un citu slāvu rakstības valodās. Kā pēdējos min interneta materiālus.

Pielikumi

Dažādus palīgmateriālus, kas neiekļaujas darba pamatsaturā, pievieno darbam kā pielikumus. Kā pielikumi darbā var būt analizētā materiāla pārskata tabulas, shēmas, fotogrāfijas, zīmējumi, kartes, izmantoto terminu, svešvārdu alfabētisko sarakstu utt.

Pielikums kopumā nevar būt garāks par trešdaļu no pamatteksta lappušu skaita.

Pirms pielikumiem jāievieto lapa, uz kuras centrā lieliem burtiem jāuzraksta vārds PIELIKUMI.

Katram pielikumam augšējā labajā stūrī jābūt pielikuma numuram un nosaukumam, *piem., 1.pielikums. K.Skalbes dzimto māju attēls.*

Ja darbam tiek pievienoti citi materiāli, piem., diskete, CD, tad ZPD aizmugurējā vāka iekšpusē ielīmē kabatiņu vai pievieno plastikāta vāciņu, kurā ievieto attiecīgo materiālu.

Anotācija

Darbam pievienojama īsa anotācija latviešu valodā un 1 svešvalodā. Anotācija ir īss, kodolīgs darba būtības atspoguļojums, kas nepārsniedz 1/4 lappusi.

Anotācijā apraksta darba mērķi, uzdevumus, izvirzīto hipotēzi. Jāsniedz ziņas par darba apjomu- lappušu, tabulu, attēlu, pielikumu utt. skaitu.

Rakstot anotāciju, netiek izmantotas norādes uz konkrētām darba nodaļām, jo tā ir autonoma darba sastāvdaļa.

PIELIKUMI

Jelgavas novada Neklātienes vidusskola

Dzimtenes tēls jaunākajā latviešu prozā

Autore: Jelgavas novada Neklātienes vidusskolas
11.v klases skolniece
Anna Kauliņa

Darba vadītāja: Jelgavas novada Neklātienes vidusskolas
latviešu valodas skolotāja
Laima Zaķīte

Jelgava, 2011.

SATURS

IEVADS.....	3
1. Pamatteksta 1.daļas nosaukums.....	5
1.1. Pirmā nodaļa.....	7
1.2. Otrā nodaļa.....	10
1.2.1.....	15
1.2.2.....	19
2. Pamatteksta 2.daļas nosaukums.....	22
SECINĀJUMI.....	27
LITERATŪRAS SARAKSTS.....	29
ANOTĀCIJA.....	30
PIELIKUMI.....	32

Literatūras saraksts

1. Gore I., Stranga A. Latvija: neatkarības mijkrēslis. Okupācija.- Rīga: Zvaigzne ABC, 2003.- 140 lpp.
2. Hall L. Windsong.- New York: Macmillan, 1992.-40 p.
3. Блок А. Избранное.- Москва: Детская литература 1975.- 126с.
(norādes grāmatām)

4. Zimule E. Aspazijas lirika // Rakstnieki par rakstniekiem.- Rīga: Zvaigzne, 1991.- 67.-73.lpp.
(norādes rakstu krājumam)
5. Pētersons K. E-Rīgas reklāma // Diena, 2005.- Nr.3(4138)-1., 5.lpp
(norādes periodikai)

6. Krāsu uztveres psiholoģija. Krāsu terapija.
<http://www.krasu-pasaule.lv> 24.09.2010. plkst.16.05
(norādes interneta materiāliem)

4.pielikums.Zinātniski pētnieciskā darba vērtēšanas lapa
Zinātniski pētnieciskā darba vērtējums

Autora vārds, uzvārds.....

Skola, klase.....

Darba nosaukums.....

Darba vadītājs.....

Recenzents.....

Tēmas izvēles pamatojums(oriģinalitāte, nozīmība, aktualitāte)	0	1	2	3	4
Darba mērķi un uzdevumi, to atbilstība darba tēmai	0	1	2	3	4
Darba uzbūves raksturojums, tās atbilstība izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem	0	1	2		
Literatūras un avotu izmantošana(skolēna savāktās informācijas un faktu daudzveidība)	0	1	2	3	4
Informācijas, pētāmās problēmas analīze	0	1	2	3	4
Skolēna atziņu īpatsvars	0	1	2	3	4
Secinājumu atbilstība darba mērķim, uzdevumiem, pētījuma jautājumam/ hipotēzei	0	1	2		
Izmantotās literatūras saraksta apjoms, noformējums	0	1	2		
Pielikuma nozīmība darba kontekstā	0	1	2		
Kopējā noformējuma atbilstība prasībām, pareizrakstība	0	1	2		
Darba apjoma atbilstība prasībām	0	1	2		
PUNKTI KOPĀ					

RECENZENTA PARAKSTS : _____ / _____ /

Zinātniskā darba prezentācija

Uzstāšanās konkrētība, laika limita (līdz 10 min.) ievērošana	0	1	2
Uzstāšanās plānveidība	0	1	2
Vizuālais noformējums, pārskatāmība	0	1	2
Autora ieinteresētība, spēja orientēties pētījuma problemātikā	0	1	2
PUNKTI KOPĀ			

Recenzenta (komisijas) komentāri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KOPĒJAIS ZPD VĒRTĒJUMS

Komisijas locekļu paraksti :

5.pielikums. *Izglītojamā ZPD izstrādes dienasgrāmata*

Jelgavas novada Neklātienes vidusskolas klases izglītojamā(s)

.....
***zinātniski pētnieciskā darba izstrādes
dienasgrāmata***

ZPD tēma

Joma

ZPD vadītājs

ZPD vadītāja paraksts, kas apliecina sadarbību.....

Veicamie uzdevumi	Laiks	Vadītāja komentāri	Vērtējums	Paraksts
1. Tēmas izvēle, pētāmās problēmas, darba mērķa, uzdevumu, hipotēzes izvirzīšana				
2. Individuālā plāna ZPD izstrādei sastādīšana				
3. Pētāmās literatūras un izziņas avotu apzināšana, analīze				
4. ZPD ievada izstrāde				
5. Teorētiskās daļas izstrāde				
6. Pētījuma metodikas izzināšana				
7. ZPD pētījuma daļas veikšana				
8. Pētījumā iegūto datu apstrāde, secinājumu izveidošana				
9. Darba noformēšana				
10. Gatavošanās ZPD aizstāvēšanai, prezentācijas materiālu gatavošana				

Apliecinu, ka zinātniski pētnieciskais darbs

„.....”

(darba nosaukums)

patstāvīgi izstrādāts Jelgavas novada Neklātienes vidusskolā 200../.. mācību

gadā un nav uzskatāms par plāgiātu:

Darba autors (-i): _____ / _____ /

Darba vadītājs: _____ / _____ /